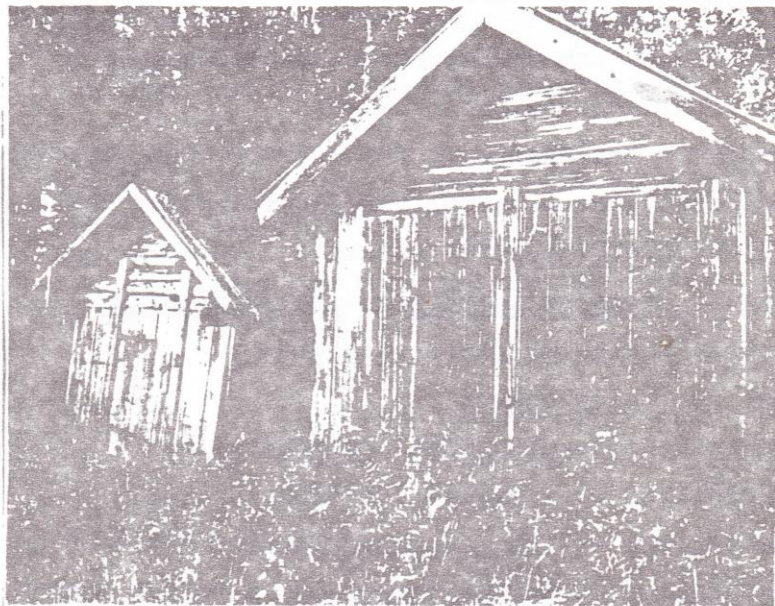

Tidning för Ålbo By i
HEDESUNDA 11:e Årgången
Ansvarig utgivare:
Olle Pettersson
i redaktionen:
Ålbo byförenings styrelse.

Ålbo bladet

Sjöbodar vid Ålbo. Foto EW 1976

D A G O R D N I N G

vid Ålbo Byförenings Årsmöte den 9/4 1995

1. Årsmötets öppnande
2. Val av ordförande och sekreterare för årsmötet
3. Godkännande av kallele till mötet
4. Styrelsens och revisorernas berättelser
5. Fastställande av balansräkning
6. Fråga om ansvarsfrihet för styrelse och kassaförvaltare
7. Fastställande av antal styrelseledamöter jämte suppleanter
8. Val av Ordförande för ett år
9. Val av Styrelseledamöter jämte suppleanter
10. Val av Revisorer jämte suppleanter
11. Val av Valberedning
12. Fastställande av budget och arbetsplan
13. Behandling av styrelsens övriga förslag
14. Behandling av till årsmötet inkomna motioner och förslag
15. Behandling av övriga frågor som årsmötet önskar upptaga
16. Avslutning.

Vid lämplig tidpunkt görs uppehåll för kaffe

Verksamhetsberättelse 1994.

Föreningens styrelse har under året varit samlade till möten två gånger, en gång har telefonkontakt tagits i ett brådskande fall och då bestämdes att anbud skulle läggas in på ett hus som skall rivras, och som förhoppningsvis ska bli till en samlingslokal för hela byn i framtiden.

Andra aktiviteter i byn under året har varit sista April vid Kalvhaga med brasa och fyrverkeri, även om vädret inte var så bra så var vi rätt många ändå. Till gökotta samlades vi också vid Kalvhaga där vi testade kunskaperna med en tipsstig därefter koryvgrillning och fika. Sillfesten som gick av stapeln den 16 juli blev som vanligt lyckad, vi var ca 90 personer som åt glödstekt sill och trivdes i glada vänners lag.

Logdansen vid PerLars var också en av höjdpunkterna under året, ett stort tack till Ingbritt och Bertel.

Någon auktion blev det inte under hösten och den som lider mest av det är väl kassan, men vi får försöka ta nya tag till nästa år.

Ålbo byförenings styrelse.

Ålbo byförening.

Ekonomisk sammanställning av verksamheten.
år 1994/1995

Ingående behållning 21 mars 1994 41032,78

Inkomster.

Intäkter från verksamhet. 10080,29

Utgifter.

Utgifter för verksamheten. 18025,00

Därav teaterresa 10350.

Utgående behållning den 27 feb. 1995

Bank 31906,00

Postgiro 643,67

Kassa 538,40

33088,07

Utgående behållning 33088,07

Minskning av behållningen. 7944,71.

Ålbo den 27 februari 1995.

Hans J. Zetterberg

Kassör

OM FRAMFARNA DAGAR I GAMMAL HEDESUNDA-BY Ålbo-pojkarna gingo ofta till Gysinge för att slåss.

Ålbo är den sydligaste byn i Hedesunda och skall man räkna dess sträckning till sockengränsen mot Österfärnebo lär det bli socknens största by, fast bebyggelsen med tanke på detta inte är så stor. Det är mest bondgårdar i byn och därför börjar det bli ont om ungdom där. Ålbo består av 42 öresland, varav Gysinge bruk äger hälften. Där har vi Mattjas på nr 1, Anders-Lars på nr 2, Per Hans och Rönesas på nr 3, Per-Lars på nr 4, Janses på nr 5, Jon-Ols och del av Baggbo på nr 6, Finnmyra på nr 7 och Norrgårds på nr 8. Några av dessa ha även avstyckats.

Störst är Mattjas, som före delningen även ägde Ollas och Pellas på sub 1 resp. 2 sub 1. För en mansålder sedan var det sålunda mera ungdomar i Ålbo, och det gick livligare till. Kalas och småfester anordnades då och då och byungdomen höll ihop som ler och länghalm. På lördagskvällarna hälsade pojkarna på hos sina flickor och samtidigt vallade man utombyspojkar, så att de inte skulle komma och göra sig till för byflickorna.

Vid mickelesmäss hade mellanungdomen sin egen fest för sig själva och hade roligt. Man samlade sovel och potatis, som då var nyss upptiagen. Pojkarna gingo i skogen och plockade ihop skravel till elden och flickorna kokade. Det gjorde man en natt, ty under dagen hade man annat att tänka på.

Den verkligt stora festen ägde rum annandag jul. Ett par veckor före jul gick ungdomen för varv i gårdarna och samlade in malt, vilket ingick i tjänstefolkets naturaförmåner och vid samma tidpunkt utsågs även den bondgård, där festen skulle gå av stapeln. Drängarna hade av husbondsfolket en kappe malt och pigorna hälften. En eller ett par nätter var ungdomarna uppe och bryggde dricka.

Pigorna fick en extra ranson av husbondsfolket vid julen. Det var bullar, snibbar, ost, ett halvstop brännvin m m. Det skulle pigan ha för att kunna bjuda sin friare på frukost på sängen efter festmattens strapatser. Till dessa julfester tingades en spelman, som kunde vara från den egna byn eller från en annan by. I Ålbo hade man en god spelman. I nystun mellan spisen och hörnet fanns en bänk, och på denna sattes en stor kopparkittel, som var fylld av dricka. På kanten hängde en skopa ur vilken alla drucko. Det hände, att ungdomen blev en smula rusig av allt drickande. Drängarna hade för sin del en brännvinskvätt gömd i innerfickan eller annorstädes. En del kunde vara "glada i hatten" då de kommo. Ibland kunde det urarta till slagsmål. Men då tillsades husbonden på gården, och honom var det bäst att lyda. Det var alltså en effektiv och billig poliskår man hade förr i tiden. Så dansade ungdomen och under tiden "ackorderade" pojkarna till sig någon flicka, som man skulle sova hos under natten. Det var då pigans förming kom till pass för att bjuda friaren på frukost.

Förr i tiden var det vanligt att brännvinsflaskan skulle stå framme på bordet under julhelgen, vare sig man begagnade sprit eller inte. Men i och med att väckelserörelsen drog in i byn kom den bort mer och mer, och många husbönder ville heller inte upplåta sin gård för lekkvällar.

Näst före bärgningen hade drängarna sitt eget drickkalas. Drickstunnan rymde två säar. Den dagen var man först i kyrkan, och sedan man ömsat klädsel började festen. Det gick inte an att gå i kyrkstassen under vanliga söndagar. Under de stora helgdagarna annars kunde det gå för sig.

Det var vanligt att drängar och pigor hade slänkdagar på helgernas annandagar. Ville det sig bra till kunde det bli två slänkdagar i följd. Under dessa slänkdagar samlades ungdomen i någon av gårdarna och lekte. Det fick man göra under husbondens uppsikt. På vanliga söndagsaftnar kommo bypojckarna i flock, ty man höll alltid samman, och hälsade på pigorna i den ena gården efter den andra. Pojkarna hjälpte pigorna bära vatten till ladugården. Vattnet bars in i säar, vilka bars med hjälp av sästång.

När det stundade till midsommar skulle ungdomen till Gysinge på fest. De foro dit mest för att slåss med färnbokarlarna och norabor. Där vankades brännvin och var festligt värre. Den här gången var den starka Smed-Pelle med. Varken färnebor eller norabor voro hågade att slåss denna gång, fast Ålbopojckarna gjorde allt för att få igång ett slagsmål. Då uppgjordes krigsplaner, och hur man skulle retirera och förskansa sig. Stenar haglade sådana gånger och alla möjliga tillhyggen användes. Vid kalkskjulet alldeles vid sockengränsen hade Ålbopojckarna denna gång beslutat att förskansa sig. Det var uppgjort att de skulle draga "fienden" med sig till denna "fälla". Efter många om och men blev det en smula bråk och Ålbopojckarna lockade antagonisterna till sin "fästning" vid det gamla kalkskjulet. Där blev det ställningskrig med stenar vinande som kulor. Något riktigt slagsmål blev det inte den gången. När Ålbopojckarna tog till offensiven drogo sig färnebopojckarna och norapojckarna tillbaka mot bruket fast de voro långt flera, så den gången fingo inte pojckarna från Ålbo sitt lystmäte stillat. Men vid andra tillfällen kunde slagsmålen bli nog så våldsamma. Det var för övrigt ett slags sport på den tiden. Byslagsmålen florerade våldsamt och det var inte rådligt för en ensam bybo att komma till en annan by.

Händelser och episoder i bylivets historia glömmas mer och mer ju fler av de äldre gå bort. En och annan drar man sig till minnes i stora drag, medan detaljerna suddas bort. Branden hos Rönesas minnes man än. Den skedde en het sommar dag 1880. Vid den tidpunkten höll man på att bygga om mangårdsbyggnaden. Väggarna voro redan uppslagna. Rönesas var helt kringbyggd på den tiden och formade sig som en fyrkant. Under det man byggde om mangårdsbyggnaden, flyttades silverskrinet upp på höskullen för att vara i säkert förvar för tjuvar och löst folk.

En barnunge fick fatt på tändstickor och ville pröva, om en halmstack kunde brinna. Det gjorde den med en väldig fart och snart var hela fyrkanten ett flammande eldhav. Gamla husmor på gården sprang upp på höskullen för att rädda silverskrinet. Hon fick tag på det och var på återväg, då hon för eldens skull måste släppa skrinet. Då var hon svårt bränd och dog två dagar senare. Allt utom den under byggnad varande mangårdsbyggnaden brann ner.

"Klubbubben" minnes man också. Han Hette Lars Ersson, och sedan han blivit änkeman for han och friade hos en änka. Han tog tallar på bolagets mark och uppförde en stor gård, vilken numera är flyttad till Vimersjö. Det blev process med bolaget, och för att sno sig på följderna trasslade "Klubbubben" in det hela så, att en helt annan person blev ägare av gården. Dessutom for gubben och tog ekar och sålde till Kalle på Lötén, som var stöjdare och gjorde ekrar av virket. Och så minnes man f. Lindgrens gård, som blev rullad över landsvägen som den var. Det var ju en ovanlig händelse.

Man kommer även ihåg "Farbror-Pelles" bröder Simon, som var en smula stolt över broderns odlingsflit och därför ville göra likt honom. Förr i tiden fanns nämligen en hjortronmosse ett 100-tals meter norr om Smedsäng, och där for bypojarna och plockade hjortron. Den mossen eller muren dikade denne Simon ut och gjorde odlingsbar mark av den. Nu har den vuxit igen och är skogsbevuxen.

Arbetstiden på bondgårdarna var lång. I det fallet var Mattjas bäst. De slutade dagens arbete punktligt vid åttatiden på kvällen, medan andra kunde hålla på till tio och elva och ändå vara uppe i ottan påföljande morgon.

Ålbo by är förmodligen en av de äldre i socknen, där den ligger vid Dalälvens strand och sålunda hade goda transportförbindelser med den övriga världen. Det ligger nära till hands att påstå, att något av det gamla lever kvar än i dag, något av samhörighet i umgänge och vardagsliv.

Gosk.

Σ

1994-04-28
Britt-Marie Lönn
Ålbövägen 24

SVARET KOM RESOLUT

Gammelmoran hos Rönesas i Ålbo stod vid spisen och kokade morgongröten, Minste pojken i gården var hungrig och hade bett om lite gröt, Han fick gröt och hade nätt och jämt börjat äta, förrän han brast ut: "Moj, moj, hä hä' kumme en jomp (mus) i gjöten,"

Svaret kom resolut från gumman: "Slick av en då å slån i göl_{iv}!"

Under året som gått har tre av
byföreningens medlemmar gått ur
tiden.

Kalle Söderberg.

Karin Åhlstrand.

Joel Åhlstrand.

Må frid vila över deras minne.

